

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 01 » « 09 » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Новітня історія Західної Цивілізації

для студентів

спеціальності 032 Історія та археологія
освітнього рівня перший (бакалаврський)
освітньої програми 032.00.01 «Історія та археологія»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник кафедри
моніторингу якості освіти

Прогода № 1309/20
Жильцов
(підпис) (пробиває штамп)

«   » 20

Київ 2020

Розробники: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Драч Оксана Олександрівна

Викладачі: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Історико-філософського факультету Київського університету імені Бориса Грінченка Драч Оксана Олександрівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

всесвітньої історії

Протокол від 30.08.20 р. № 1

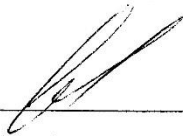
Завідувач кафедри (І.В. Срібняк)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми

з історії та археології)

(назва освітньої програми)

09.09.20 р.

Гарант освітньої програми (О.О. Салата)
(підпис)

Робочу програму перевірено

09.09.20 р.

Заступник директора/декана (В.М. Завадський)
(підпис)

Пролонговано:

на 20/20 н.р. (І.В. Срібняк), « 31 » 08 2020 р., протокол № 1
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	42	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у комплексному вивченні найбільш значущих проблем розвитку провідних країн Європи та Америки в ХХ – початку ХХІ ст., а також в формуванні у студентів вміння їх самостійного аналізу на основі новітнього методологічного інструментарію історичної науки.

Завдання:

- ✓ Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
- ✓ Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності і неповноту аргументації.
- ✓ Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.
- ✓ Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час.
- ✓ Здатність відрізнити суб'єктивні, спонтанні складові суджень від об'єктивних і аргументованих, вміти надавати перевагу останнім.
- ✓ Критичність та самокритичність мислення.
- ✓ Схильність до самоперевірки отриманих результатів, турбота про якісне виконання професійних завдань.
- ✓ Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.
- ✓ Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості.
- ✓ Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.
- ✓ Навички роботи в групі, розподіл функцій в колективній роботі.
- ✓ Відкритість, здатність сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію в процесі обговорення, налаштованість на діалог, залучення у власні міркування висловлених слухачів ідей.
- ✓ Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ✓ Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.
- ✓ Порівняння змісту різних текстів, пошук та узагальнення інформації з досліджуваної проблеми.
- ✓ Навички написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури. Дотримання стандартів академічного оформлення тексту.
- ✓ Здатність використовувати (усно і письмово) державну мову в усіх сферах суспільного життя, читати фахову літературу іноземною, зокрема англійською мовою.
- ✓ Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності.
- ✓ Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.
- ✓ Здатність працювати в колективі та самостійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам.
- ✓ Здатність життєво й фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства (зокрема сприйняття людини не як засобу, а як цілі й цінності), що нерозривно поєднана з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства.
- ✓ Здатність розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем. Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.

- ✓ Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.
- ✓ Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
- ✓ Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.
- ✓ Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
- ✓ Розуміння соціальних функцій історика, можливостей використання історії та зловживання історією.
- ✓ Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих в фаховому середовищі; знати й вміти використовувати в професійних цілях давні мови.
- ✓ Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.
- ✓ Здатність виявляти і опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.) для реалізації науково-дослідних проєктів.
- ✓ Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних.
- ✓ Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.
- ✓ Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.
- ✓ Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
- ✓ Вміння коментувати, анотувати або редагувати тексти і документи відповідно до певних критеріїв; представити результати наукових досліджень в друкованій формі, проводити їх презентацію.
- ✓ Знати і володіти на фаховому рівні методами викладання історії та суміжних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів.
- ✓ Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів.
- ✓ Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

3. Результати навчання за дисципліною

- ✓ Знання найважливіших фактів, подій та процесів історичного минулого українського народу і людства загалом.
- ✓ Знання основних тенденцій історичного розвитку в конкретні історичні періоди.
- ✓ Знання наукової хронології, періодизації та характеристик основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.
- ✓ Знання основних підходів до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.
- ✓ Знання основних принципів і методів історичного пізнання.
- ✓ Знання основних типів і видів історичних джерел.
- ✓ Знання необхідного фактичного матеріалу для конкретного історичного дослідження.
- ✓ Детальні знання про певний історичний період або проблему.
- ✓ Розуміння і здатність інтерпретувати основні завдання історичної та археологічної науки.

- ✓ Уміння з'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.
- ✓ Уміння інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо);
- ✓ Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі.
- ✓ Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.
- ✓ Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.
- ✓ Здатність планувати дослідницькі проекти з історії, археології, історіографії, джерелознавства, краєзнавства тощо.

4. Структура навчальної дисципліни
5. Структура навчальної дисципліни

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Р	А	Л	СЗ	ПЗ	СР	ПК	СК
Змістовий модуль I. Світ між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку									
1.	Вступ. Новітня історія Західної цивілізації: особливості навчального курсу.	2	2	2					
2.	Міжнародні відносини між двома світовими війнами	6	4	2	2		2		
3.	Суспільно-політичні рухи у 1918–1945 рр.	4	2				2		
4.	Наука і культура Західної цивілізації між двома світовими війнами	4				2	2		
	Разом	16	8	4	2	2	6	2	
Змістовий модуль II. Країни Європи і Америки у 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку									
5.	Індустріальні країни Європи і Америки у період повоєнної нестабільності і стабілізації (1924–1929 рр.)	6	4	2	2		2		
6.	Світова економічна криза (1929–1933 рр.) і пошуки шляхів виходу з неї	4	4	2		2			
7.	Фашистські режими в Європі в 30-ті роки ХХ ст.	4	2		2		2		
8.	Країни Латинської Америки між двома світовими війнами	4	-		-		4		
	Разом	20	10	4	4	2	8	2	
Змістовий модуль III. Друга світова війна									
9.	Причини, характер, періодизація й історіографія Другої світової війни	4	2	2			2		
10.	Країни Європи і США у Другій світовій війні	3	1	-	1		2		
11.	Перемога антигітлерівської коаліції і підсумки Другої світової війни	3	1		1		2		
	Разом	10	4	2	2		6		
№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Р	А	Л	СЗ	ПЗ	ІР	СР	ПК
Змістовий модуль IV Світ у другій половині ХХ ст.: загальні тенденції розвитку									
1.	Біполярність світу у другій половині ХХ ст.	6	4	2		2		2	
2.	Міжнародні відносини у другій половині ХХ ст.	4	4	2	2				
3.	Суспільно-політичні рухи у	2						2	

	другій половині XX ст.									
4.	Наука і культура країн Європи і Америки у другій половині XX ст.	4	-	2				4		
	Разом	18	8	4	2	2		8	2	
Змістовий модуль V										
Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни										
5.	Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції	6	4	2	2			2		
6.	Країни Європи і Америки в умовах НТР і «держави добробуту»	6	4	2		2		2		
7.	Країни реального соціалізму в умовах боротьби двох систем	2	-					2		
	Разом	14	8	4	2	2		6		
Змістовий модуль VI										
Постіндустріальне суспільство Заходу на межі тисячоліть										
8.	Сучасний етап розвитку країн Заходу в умовах глобалізації та європейської інтеграції	4	2	-	2			2		
9.	Проблеми постсоціалістичного розвитку країн на межі тисячоліть	4	2	2				2		
10.	Система міжнародних відносин в умовах формування багатополюсності світу	2	-	-				2		
	Разом	12	4	2	2			6	2	30
	Разом за навчальним планом	120	42	20	14	8		40	8	30

5.Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Світ між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку

Лекція 1

Тема 1: Вступ. Новітня історія Західної цивілізації: особливості навчального курсу.

(2 год.)

Логіка викладу:

1. Поняття «новітня історія», його сучасна інтерпретація. Наукові дискусії щодо періодизації новітньої історії.
2. Тенденції світового розвитку ХХ ст.
3. Сучасна західна цивілізація та її основні ознаки.

Лекція 2

Тема 1: Міжнародні відносини між двома світовими війнами

(2 год.)

Логіка викладу:

1. Облаштування повоєнного світу: засади Версальсько-Вашингтонської системи, її історичні наслідки та оцінки. Роль Ліги Націй. Мандатна система.
2. Міжнародні відносини 1920-х і «російське питання». «Німецький чинник» у європейській політиці: спроби ревізії Версальсько-Вашингтонської системи.
3. Агресивна політика Третього Рейху та його сателітів. Політика умиротворення і спроби створення системи колективної безпеки в 30-х рр.
4. Рік кризи: вересень 1938 – вересень 1939 р. Пакт Молотова – Ріббентропа, його сучасні оцінки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Країни Європи і Америки у 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку

Лекція 3

Тема 5: Індустріальні країни Європи і Америки у період повоєнної нестабільності і стабілізації (1924–1929 рр.)

(2 год.)

Логіка викладу:

1. Індустріально розвинуті країни Заходу у 1918–1923 рр.
2. Загальні тенденції розвитку капіталістичного світу в період стабілізації.
3. Розширення масштабів ліберального реформізму в політичному житті країн.
4. Особливості внутрішньої політики урядів США, Англії, Франції, Німеччини, Італії.

Лекція 4

Тема 6: Світова економічна криза (1929–1933 рр.) і пошуки шляхів виходу з неї

(2 год.)

Логіка викладу:

1. «Велика депресія»: характер і походження, ознаки, наслідки.
2. Особливості економічної кризи в США.
3. Перехід від «твердого індивідуалізму» до етатизму (програма «Лейборизм і нація» у Великій Британії, дирижизм у Франції, фашистська «корпоративна система» в Італії).
4. Кейнсіанські ідеї державного регулювання економіки. Реформізм: сутність, типологія, основні національні різновиди в 30-х рр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА

Лекція 5

Тема 9: Причини, характер, періодизація й історіографія Другої світової війни

(2 год.)

Логіка викладу:

1. Сучасний стан історіографії Другої світової війни. Причини, характер, періодизація війни.
2. Розширення масштабів агресії (1 вересня 1939 – червень 1942 років).
3. Створення антигітлерівської коаліції. Атлантична хартія. Декларація Об'єднаних Націй.
4. Рух Опору в окупованих країнах. Колабораціонізм у Європі.
5. Докорінний перелом у війні. Початок розвалу гітлерівського блоку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Світ у другій половині XX ст.: загальні тенденції розвитку

Лекція 6

Тема 1: Біполярність світу у другій половині XX ст.

(2 год.)

1. Причини і історіографія «Холодної війни».
2. Створення антагоністичних військових блоків (НАТО та Варшавський договір).
3. Європейські інтеграційні процеси у другій половині XX ст.
4. Регіональні інтеграційні об'єднання.

Лекція 7

Тема 2: Міжнародні відносини у другій половині XX ст.

1. (2 год.)

2. Німецьке питання у другій половині XX ст.
3. Крах колоніальної системи.
4. Атомна дипломатія та гонка озброєнь як чинники міжнародних відносин в умовах «холодної війни».
5. «Перебудова» в СРСР і «нове політичне мислення». Закінчення «холодної війни».

Змістовий модуль V

Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни

Лекція 8

Тема 5: Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції.

(2 год.)

1. Специфіка повоєнної реконструкції в країнах Західної Європи і США.
2. Внутрішня і зовнішня політика повоєнних урядів в Англії.
3. Франція в умовах Четвертої республіки.
4. Італія після Другої світової війни.
5. «Ера Аденауера» в Німеччині.

Лекція 9

Тема 6: Країни Європи і Америки в умовах НТР і «держави добробуту»

(2 год.)

1. Науково-технічна революція як чинник радикальних суспільних змін.
2. Економічна стратегія провідних країн в умовах «держави загального добробуту».

3. Масові рухи соціального протесту. «Червоний травень» 1968 р.
4. Тенденції соціально-економічного розвитку країн Заходу у 1970-1980-х рр.

Змістовий модуль VI
Постіндустріальне суспільство Заходу на межі тисячоліть
Лекція 10

Тема 11: Проблеми постсоціалістичного розвитку країн на межі тисячоліть
(2 год.)

1. Крах комуністичних режимів у Східній Європі.
2. Динаміка постсоціалістичних перетворень у 1990-ті рр.
3. Східна Європа у світовій політиці на межі тисячоліть.

.ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
Семинарське заняття № 1

Тема 2. Міжнародні відносини між двома світовими війнами:
Оформлення Версальсько-Вашингтонської системи
повоєнних договорів і спроби її ревізії у 20-х рр.-30-х ХХ ст.
(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Версальський мирний договір, його зміст. Вашингтонська конференція 1921–1922 рр. та її результати. Характер Версальсько-Вашингтонської системи, її історичні наслідки.
2. «Російський чинник» у європейській політиці: Генуезька конференція 1922 р., проблема боргів Росії, Гаазька конференція 1922 р. Рапальський договір Росії з Німеччиною.
3. «Німецький чинник» у європейській політиці: Рурський конфлікт. План Дауеса. Локарнська конференція 1925 р.
4. Виникнення осередків воєнної загрози. Оформлення «осі» Берлін – Рим – Токіо. Антикомінтернівський пакт 1936 р., його перетворення у Сталевий пакт 1939 р.
5. Політика умиротворення і спроби створення системи колективної безпеки в 30-х рр.
6. Рік кризи: вересень 1938 – вересень 1939 р. Мюнхенська угода 1938 р. Англо-франко-радянські переговори 1939 р. у Москві, причини їх зриву. Пакт Молотова–Ріббентропа, його сучасні оцінки.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Практичне заняття № 1

Тема 4. Гендерний вимір культури Західної цивілізації між двома світовими війнами:
втілення образу «нової жінки» 1920-1940 рр.
(2 год.)

Зміст заняття

Образ жінки новітньої доби: узагальнені національні втілення міжвоєнної доби.

1. Американський стиль життя 1920-х рр. «Золоті двадцяті» і новий жіночий образ у США.
2. Жіночі типи Англії і Франції: від матері до «вільної дівчини». Коко Шанель і її роль у трансформаціях жіночого одягу.

II. Гендер на службі політики. Жіночі образи в тоталітарних суспільствах.

1. Німецька жінка «Третього рейху»: суспільна місія, стиль життя, зовнішній образ.
2. А.М. Коллонтай і її програма «звільнення жінки» в СРСР. Образ радянської жінки: суспільні функції, приватне життя, індивідуальність. Нова радянська мода для жінок.
3. Материнство як предмет державної політики (аналіз законодавства на прикладі Третього Рейху і СРСР).

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ на практичному занятті, участь у дискусії

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Країни Європи і Америки у 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку

Семінарське заняття № 2

Тема 5. Індустріальні країни Європи і Америки у період повоєнної нестабільності і стабілізації (1924–1929 рр.)

(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Листопадова революція в Німеччині, її причини, характер, рушійні сили. Початок революції, її основні етапи. Створення Ради народних уповноважених, її діяльність. Баварська Радянська Республіка. Утворення Веймарської республіки, її засади (Веймарська конституція). Політична криза 1923 р., поразка лівих сил. «Півний путч» фашистів у Мюнхені.
2. Економічне та політичне становище Великої Британії після Першої світової війни. «Ольстерська проблема». Особливості стабілізації у Великій Британії. Криза традиційної двопартійної системи. Перший лейбористський уряд Р. Макдональда, його політика.
3. Франція в повоєнний період. Політика уряду «лівого блоку». Уряд «національної єдності», його політика.
4. «Червоне дворіччя» (1919-1920 рр.) в Італії. Б. Муссоліні і зародження фашистського руху. Прихід фашистів до влади в Італії.
5. «Проспериті» у США. «Твердий індивідуалізм» адміністрації К. Куліджа.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Практичне заняття № 2

Тема 6. Світова економічна криза (1929–1933 рр.): індивід і суспільство в умовах пошуку шляхів виходу з неї

(2 год.)

Зміст практичного заняття

1. Особливості економічної кризи в США. «Новий курс» Ф.-Д. Рузвельта: напрями реформування і наслідки для суспільства.
2. Антикризова політика французьких урядів. Дирижизм – французький варіант кейнсіанства.
3. Особливості світової кризи у Великій Британії. Антикризіві програми урядів.
4. Економічна криза в Італії. Етатизм, мілітаризація економіки, політика «автаркії». Особливості економічної кризи 1929–1933 рр. у Німеччині. Причини успіху НСДАП. Прихід фашистів до влади.
5. Вивчення повсякдення пересічних людей в умовах кризи (на прикладі біографій американських родин та російських емігрантів у Франції).

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття № 3

Тема 7.   **Фашистські режими в Європі в 30-ті роки ХХ ст.**
(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Типологічні характеристики фашизму. Загальна характеристика фашистських режимів. Фашизм і громадянське суспільство. Система вождизму. Ідеологічна система фашистських режимів.
2. Німеччина під владою нацистів. Пропагандистська машина нацистського режиму. Соціальна і расова політика нацистського режиму. «Імперія СС».
3. Еволюція фашистського режиму в Італії. Організація «корпоративної держави». Еволюція відносин фашистського режиму з Ватиканом.
4. Специфіка іспанського фашизму. Формування політико-правової системи.
5. Особливості фашизації Португалії. Конституція 1933 р. і створення в Португалії «унітарної корпоративної республіки».
6. Історіографія фашизму. Немарксистська історіографія. Соціально-психологічна школа. Марксистська історіографія.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА

Семінарське заняття № 4

Тема 10. **Країни Європи і США у Другій світовій війні. Перемога антигітлерівської коаліції і підсумки Другої світової війни**

(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Причини, характер та періодизація Другої світової війни. Радянсько-німецькі угоди 1939 р., їх наслідки та оцінки істориків. «Дивна війна»: історіографічні версії щодо мотивів та наслідків.
2. Активні воєнні дії Німеччини на Західному фронті. Поразка Франції та її причини. Військові дії у Північній Африці. Напад Японії на Перл-Харбор та початок війни на Тихому океані.
3. Створення антигітлерівської коаліції. Декларація Об'єднаних Націй. Проблема «другого фронту» у міжсоюзницьких стосунках.
4. Фашистський «новий порядок» у Європі. Зародження руху Опору в окупованих країнах. Колабораціонізм.
5. Докорінний перелом у Другій світовій війні. Початок розвалу гітлерівського блоку. Тегеранська конференція і її рішення.
6. Міжнародні наслідки перемог Радянської Армії у 1944 р. Відкриття Другого фронту.
7. Кримська (Ялтинська) конференція та її рішення. Поразка нацистської Німеччини. Закінчення воєнних дій у Європі.
8. Проблеми післявоєнного врегулювання у міжсоюзницьких стосунках СРСР, Великої Британії і США. Конференція у Сан-Франциско. Створення Організації Об'єднаних Націй.
9. Берлінська (Потсдамська) конференція керівників союзних держав та її рішення.
10. Значення Другої світової війни та її підсумки.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Світ у другій половині ХХ ст.: загальні тенденції розвитку

Практичне заняття № 3

Тема 1. Біполярність світу у другій половині ХХ ст.

(2 год.)

Зміст практичного заняття

1. Формування обрисів біполярного світу після Другої світової війни. Утворення військово-політичних блоків на чолі з США і СРСР. НАТО й ОВД: організаційна структура і напрями діяльності.
2. «Холодна війна» і військові регіональні конфлікти. Війна в Кореї. Війна у В'єтнамі. Війна в Афганістані.
3. Ера «атомної дипломатії» та гонки озброєнь. Карибська криза. Американо-радянські відносини 1970-1980-х.
4. Процес європейської інтеграції у другій половині ХХ ст.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Семінарське заняття № 5

Тема 2. Міжнародні відносини у другій половині ХХ ст.

(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Німецьке питання як чинник загострення міжнародних відносин. Перша Берлінська криза. Розкол Німеччини і утворення ФРН і НДР.
2. Криза колоніальної системи у другій половині ХХ ст. Рух неприєднання і його роль у світі.
3. Розрядка міжнародної напруженості 1970-х років. Нова східна політика В. Бранта та її наслідки.
4. «Перебудова» в СРСР і «нове політичне мислення». Договори й угоди зі скорочення озброєнь. Закінчення «холодної війни»

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Змістовий модуль V

Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни

Семінарське заняття № 6

Тема 5. Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції

(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Економічне і геополітичне лідерство США у повоєнному світі. План Маршалла.
2. «Тріумф і трагедія» післявоєнної Великої Британії.
3. Становище Франції в умовах Четвертої республіки.
4. Повоєнні зміни в Італії: політичні і соціально-економічні аспекти.
5. Німеччина в умовах окупації переможців. Доктрина «соціального ринкового господарства».
Л. Ерхард і німецьке економічне диво.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Практичне заняття № 4

Тема 6. Країни Європи і Америки в умовах НТР, «держави добробуту» і постіндустріального суспільства: індивід, групи крізь призму повсякдення і гендеру

(2 год.)

Зміст практичного заняття:

1. «Ера демократів» у США. Політика «нових рубежів» Дж. Кеннеді. Програма «великого суспільства» Л. Джонсона. США у 1969–1980 рр. «Ера республіканців» (1981–1992).
2. Політична практика «держави добробуту» у Великій Британії. «Тетчеризм».
3. Соціально-економічний розвиток ФРН. «Ера Аденауера» (1949–1963). Уряд Л. Ерхарда. «Велика коаліція» і контури постіндустріального суспільства.
4. Внутрішня і зовнішня політика в умовах П'ятої республіки у Франції. Особистість Шарля де Голля. Жіскардизм і доктрина «передового ліберального суспільства». «Епоха Міттерана». «Феномен Ле Пена».
5. Італія в умовах НТР. Внутрішньополітична практика лівоцентристських урядів А. Моро в 1960-х рр. Діяльність уряду Дж. Андреотті. Політика уряду Б. Краксі. Крах Першої республіки.
6. Протестні настрої «нових лівих» 1960-х рр. і їхня контр-культура. Масові рухи: студентські рухи, хіппі, рух за громадянські права афроамериканців, антивсені рухи тощо. Їх лідери, ідеологія, форми діяльності і реалізації вимог. Ліворадикальний тероризм на Заході в 1970-х рр.: «Фракція Червоної Армії» ФРН, «Червоні бригади» Італія, «Симбйоністська армія звільнення» (доля Патрісії Херст) і «Уезермени» США.
7. Сімона де Бовуар і її вплив на жіночу самосвідомість. Праця «Друга стаття». 1960 — 1970-ті роки: всплекс фемінізму.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

Змістовий модуль VI

Постіндустріальне суспільство Заходу на межі тисячоліть

Семінарське заняття № 7

Тема 9. Проблеми розвитку провідних країн на межі тисячоліть

(2 год.)

Зміст семінарського заняття

1. Б. Клінтон: «Американцям потрібні зміни!» Внутрішня і зовнішня політика республіканської адміністрації Дж. Буша-молодшого на початку XXI ст. Виборча кампанія 2008 р. і прихід до влади демократів.
2. Об'єднана Німеччина в новій Європі.
3. Період правління нових лейбористів у Великій Британії.
4. Франція наприкінці XX – на початку XXI ст.
5. Італія па початку XXI ст.
6. Уряди Народної партії (1996 - 2004) в Іспанії. Розвиток Іспанії на початку XXI ст.
7. Культурна парадигма XXI ст. Сучасні етносоціальні процеси. Універсальний спосіб життя і культурний націоналізм. Модель мультикультурного суспільства.

Завдання для обов'язкового виконання

Домашні завдання: опрацювання рекомендованої літератури, підготовка до виступу, письмової роботи, участі у дискусії

Аудиторні завдання: виступ, участь у дискусії

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ зп	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Разом за семестр
			К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	К-сть одиниць	Макс. кількість балів за вид	
1	Відвідування лекцій 20 год.	1	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1	10
2	Відвідування практичних (семинарських, лаб.) занять 14 год.	1	2	2	3	3	1	1	2	2	2	2	1	1	11
3	Виконання завдання для самостійної роботи (домашнього завдання)	5	3	15	4	20	3	15	4	20	3	15	3	15	100
4	Робота на практик. (семинарськ.) занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія) 14 год.	10	2	20	3	30	1	10	2	20	2	20	1	10	110
5	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	30	-	-	-	-	1	30	-	-	-	-	-	-	30
6	Опрацювання фахових видань (в т.ч. першоджерел)	10	1	10	1	10	1	10	-	-	1	10	-	-	40
7	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	-	-	1	25	-	-	1	25	100
8	Творча робота (в т.ч. есе)	20	-	-	-	-	1	20	-	-	-	-	-	-	20
10	Макс. кількість балів за видами діяльності студента (МВ)			74		90		67		69		49		52	401
12	Макс. підсумкова семестр. мод. оцінка VI сем. ПМК	60													
13	Екзамен	40													
	Коефіцієнт:	0.14													
	Підсумкова	100													

6.2.Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Світ між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку			
Міжнародні відносини між двома світовими війнами (2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	I
Суспільно-політичні рухи у 1918–1945 рр. (2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	II
Наука і культура країн Європи і Америки між двома світовими війнами (2 год.)	Захист доповіді	5	II
Змістовий модуль II. Країни Європи і Америки у 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку			
Індустріальні країни Європи і Америки у період повоєнної нестабільності і стабілізації (1924–1929 рр.) (2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	III
Фашистські режими в Європі в 30-ті роки XX ст.(2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	IV
Країни Латинської Америки між двома світовими війнами (4 год.)	Захист доповіді	10	IV
Змістовий модуль III. Друга світова війна			
Причини, характер, періодизація й історіографія Другої світової війни. (2 год.)	Конспект літератури з теми, яка репрезентує різні історіографічні парадигми	5	V
Країни Європи і США у Другій світовій війні (2 год.)	Доповідь-презентація основних битв	5	V
Перемога антигітлерівської коаліції і підсумки Другої світової війни (2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	VI
Змістовий модуль IV. Світ у другій половині XX ст.: загальні тенденції розвитку			
Біполярність світу у другій половині XX ст. (2 год.)	включення до підсумкового контролю	5	VI
Наука і культура країн Європи і Америки у другій половині XX ст. (4 год.)	Захист доповіді	10	VIII
Змістовий модуль V. Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни			
Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції (4 год.)	включення до підсумкового контролю	5	VIII
Країни Європи і Америки в умовах НТР і «держави добробуту» (4 год.)	включення до підсумкового контролю	5	IX
Країни реального соціалізму в умовах боротьби двох систем (4 год.)	включення до підсумкового контролю	5	IX

**Змістовий модуль VI.
Постіндустріальне суспільство Заходу на межі тисячоліть**

Сучасний етап розвитку країн Заходу в умовах глобалізації та європейської інтеграції.	включення до підсумкового контролю	5	X
Проблеми постсоціалістичного розвитку країн на межі тисячоліть.	включення до підсумкового контролю	5	X
Система міжнародних відносин в умо формування багатополюсності світу год.)	включення до підсумкового контролю	5	XI
<i>Разом: -- 40год.</i>	<i>Разом: 95 балів</i>		

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання**

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.

6.5.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Здійсніть компаративний аналіз провідних тенденцій соціально-економічного і політичного розвитку світової системи держав у першій половині XX ст. Визначте наявні періодизації новітньої історії.
2. Аргументуйте дієвість Версальсько-Вашингтонської системи договорів з таких аспектів: створення, зміст, історичні наслідки.
3. Критично оцініть спроби ревізії Версальської договірної системи в 20-х роках, враховуючи «російський» та «німецький» чинники міжнародної політики.
4. Визначте напрями розвитку міжнародних відносин в Європі та на Далекому Сході в 30-х роках

XX ст.

5. Запропонуйте фаховий аналіз фактів та історіографічних оцінок «року кризи» (вересень 1938 – вересень 1939 рр.).
6. Поясніть власне бачення історичної ролі Ліги Націй (великі надії та реальні здобутки).
7. Здійсніть фаховий аналіз суспільно-політичних рухів між двома світовими війнами за такими параметрами: типологія, загальна характеристика, історична роль.
8. Аргументуйте власну точку зору щодо стратегії і тактики Комуністичного Інтернаціоналу крізь призму історії.
9. Визначте чинники післявоєнної нестабільності у Центральній Європі. Здійсніть порівняльний аналіз революцій в Німеччині, Австрії і Угорщині.
10. Фахово розкрийте сутність причин, характеру, історичного значення листопадової революції в Німеччині.
11. Розкрийте сутність моделей західної демократії першої половини XX ст.
12. Здійсніть аналіз розвитку Великобританії в 20-х роках XX ст. Визначте феномен британського лейборизму.
13. Поясніть Ваше бачення особливостей економічного і суспільно-політичного розвитку США в 20-ті роки XX ст. Розкрийте сутність поняття «твердий індивідуалізм».
14. Розкрийте сутність світової економічної кризи 1929–1933 рр. за такими параметрами: передумови, ознаки, наслідки.
15. Окресліть ситуацію «великої депресії» в США. Визначте стратегію і заходи «нового курсу» Ф.-Д. Рузвельта в США.
16. Визначте особливості кризи 1929–1933 рр. у Великій Британії. Поясніть політику «національного уряду» Р. Макдональда.
17. Вкажіть особливості соціально-економічного і політичного розвитку Франції у 1918–1920-х рр.
18. Розкрийте сутність народного фронту у Франції за такими параметрами: передумови виникнення, політична програма, історична практика.
19. Проаналізуйте причини, перебіг і наслідки громадянської війни в Іспанії.
20. Здійсніть компаративний аналіз європейського фашизму в 30-х роках XX ст. за такими критеріями: загальні риси та національні особливості.
21. Здійсніть фаховий аналіз суспільно-політичного, економічного і культурного життя населення Німеччини в роки нацистської диктатури.
22. Розкрийте особливості суспільно-політичного, економічного і культурного розвитку Італії під владою фашистів.
23. Розкрийте сутність основних історіографічних концепцій фашизму.
24. Здійсніть фаховий аналіз особливостей суспільно-політичного й економічного розвитку країн Латинської Америки у першій половині XX ст.
25. Обґрунтуйте основні тенденції і напрями розвитку науки і культури в країнах Заходу між двома світовими війнами.
26. Здійсніть фаховий аналіз причин і характеру Другої світової війни. Поясніть наявні і науковій літературі підходи до її періодизації.
27. Розкрийте хід подій у початковий період Другої світової війни (вересень 1939 – літо 1942 р.).
28. Обґрунтуйте фактами докорінний перелом у Другій світовій війні (літо 1942 – грудень 1943 р.).
29. Здійсніть аналіз стратегічних операцій завершального періоду Другої світової війни (січень 1944 – вересень 1945 р.).
30. Аргументуйте власну точку зору щодо підсумків і наслідків Другої світової війни.
31. Розкрийте наявні в науковій літературі оцінки щодо виникнення і функціонування антигітлерівської коаліції.
32. Здійсніть аналіз проблем післявоєнного врегулювання в Європі в діяльності антигітлерівської коаліції.
33. Обґрунтовано розкрийте сутність та історичне значення Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин.
34. Фахово визначте основні етапи та особливості соціально-економічного та політичного розвитку країн Західної Європи і США у другій половині XX ст.
35. Розкрийте наявні в науковій літературі концепції постіндустріального суспільства.
36. Здійсніть комплексний аналіз НТР за такими параметрами: сутність, основні напрями та етапи

розвитку, економічні та соціальні наслідки.

37. Аргументуйте власну точку зору щодо типології і напрямів діяльності суспільно-політичних рухів другої половини ХХ ст.
38. Розкрийте сутність і етапи інтеграційного процесу в Західній Європі у другій половині ХХ ст.
39. Систематизуйте наявні в науковій літературі підходи до розгляду «холодної війни».
40. Визначте чинники розрядки міжнародної напруженості та її зриву. Охарактеризуйте перебіг другої хвилі «холодної війни».
41. Розкрийте сутність нового політичного мислення в міжнародних відносинах.
42. Запропонуйте власне бачення закінчення «холодної війни» і краху біполярної системи міжнародних відносин.
43. Аргументуйте основні тенденції в міжнародній політиці 90-х років ХХ ст.
44. Фахово проаналізуйте сучасну систему міжнародних відносин.
45. Здійсніть фаховий аналіз особливостей суспільно-політичного й економічного розвитку США у 1945 – 50-х рр.
46. Розкрийте сутність «ери демократів» у США (60-ті роки ХХ ст.).
47. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку США в 70–90-х роках ХХ ст.
48. Обґрунтуйте власну точку зору щодо напрямів розвитку сучасних США.
49. Здійсніть аналіз діяльності лейбористського уряду Великої Британії (1945 – 1951 рр.).
50. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Великої Британії у 50–70-х роках ХХ ст.
51. Розкрийте сутність внутрішньої і зовнішньої політики урядів М. Тетчер і Дж. Мейджора.
52. Здійсніть аналіз розвитку Великої Британії за прем'єр-міністра Т. Блера.
53. Обґрунтуйте власну точку зору щодо напрямів розвитку сучасної Великої Британії.
54. Здійсніть фаховий аналіз тимчасового режиму і Четвертої республіки у Франції.
55. Розкрийте сутність внутрішньої і зовнішньої політики президента Шарля де Голля у Франції.
56. Розкрийте особливості політичних підходів президентів Жискара д'Естена та Міттерана до розвитку Франції в 70–80-х роках ХХ ст.
57. Здійсніть аналіз внутрішньої і зовнішньої політики президента Франції Ж. Ширак у 90-х роках ХХ ст.
58. Здійсніть компаративний аналіз рішень Тегеранської, Ялтинської та Потсдамської конференцій з німецького питання.
59. Критично оцініть перетворення у Східній і Західній Німеччині в 1945 – 1949 рр.
60. Здійсніть фаховий аналіз «ери Аденауера» у ФРН (1949 – 1963 рр.).
61. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку ФРН в 70-х – на початку 80-х років ХХ ст.
62. Здійсніть аналіз внутрішньої і зовнішньої політики канцлера Г. Коля в ФРН.
63. Обґрунтуйте власну точку зору щодо чинників «осінньої революції» в НДР і об'єднання Німеччини.
64. Визначте напрями розвитку сучасної Німеччини.
65. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Італії в 1948–1963 рр.
66. Розкрийте сутність лівоцентризму, політики «національної солідарності» та її наслідків в Італії.
67. Розкрийте особливості суспільно-політичного й економічного розвитку Італії в 80–90-х роках ХХ ст.
68. Визначте етапи та особливості розвитку країн Східної Європи у другій половині ХХ ст.
69. Обґрунтуйте власну точку зору щодо чинників соціально-економічної і політичної кризи в країнах Східної Європи в 70–80-х роках ХХ ст.
70. Здійсніть фаховий аналіз подій 1956 р. в Угорщині та їх сучасні оцінки.
71. Крах комуністичних режимів. Посткомуністичне суспільство.
72. Розкрийте загальні тенденції розвитку світової культури у другій половині ХХ ст. Розтлумачте сутність «масової культури».
73. Проаналізуйте розвиток Іспанії в другій половині ХХ ст. в контексті переходу від авторитаризму до демократії.
74. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Португалії в

другій половині XX ст.

75. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Греції в другій половині XX ст.
76. Обґрунтуйте напрями політичного та економічного розвитку країн Північної Європи в другій половині XX ст. Розтлумачте поняття «шведський соціалізм».
77. Розкрийте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку Канади в другій половині XX ст.
78. Визначте провідні тенденції суспільно-політичного й економічного розвитку країн Латинської Америки в другій половині XX ст.
79. Здійсніть фаховий аналіз тенденцій і перспектив суспільного розвитку світової системи на початку XXI ст.
80. Обґрунтуйте власне бачення глобальних проблем людства і шляхів їх подолання.

6.6.Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Тиждень	I	II	III	IV	VI	VII	VIII	IX	X
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Світ між двома світовими війнами: загальні тенденції розвитку			Країни Європи і Америки у 1918–1939 рр.: особливості соціально-економічного і політичного розвитку			Друга світова війна		
Кількість балів за модуль	80 б.			97 б.			134 б.		
Лекції	1	2	3	5	6	7	9	10	11
Лекції (теми, бали)	Вступ. Новітня історія країн Європи і Америки: особливості навчального курсу.	Міжнародні відносини між двома світовими війнами	Суспільно-політичні рухи у 1918–1945 рр.	Індустріальні країни Європи і Америки період повенної нестабільності і стабілізації (1924–1929 рр.)	Світова економічна криза (1929–1933) пошуки шляхів виходу з неї	Фашистські режими в Європі в 30-ті XX ст.	Причини, характер, періодизація й історіографія Другої світової війни	Країни Європи і США у Другій світовій війні	Перемога антигітлерівської коаліції підсумки Другої світової війни
Семінарські заняття (теми, бали)		Міжнародні відносини між двома світовими війнами (20)	Суспільно-політичні рухи у 1918–1945рр. (20)	Індустріальні країни Європи і Америки період повенної нестабільності і стабілізації (1924–1929 рр.) (10)	Світова економічна криза (1929–1933) пошуки шляхів виходу з неї (10)	Фашистські режими в Європі в 30-ті XX ст. (20)	Причини, характер, періодизація й історіографія Другої світової війни (10)	Країни Європи і США у Другій світовій війні (10)	Перемога антигітлерівської коаліції підсумки Другої світової війни (10)
Самостійна робота(бали)	20			25			15		
ІНДЗ (бали)	30								
Види поточного контролю	контр. робота 25			контр. робота 25			контр. робота 25		
Підсумковий контроль (вид, бали)	Колоквіум за опрацьованими фаховими джерелами і захист творчої роботи (есе) 20								

Тиждень	I	II	III	IV	VI	VII	VIII	IX	X
Модулі	Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI		
Назва модуля	Світ у другій половині XX ст.: загальні тенденції розвитку			Трансформації індустріальної цивілізації після Другої світової війни			Постіндустріальне суспільство Заходу на межі тисячоліть		
Кількість балів за модуль	86 б.			87 б.			51 б.		
Лекції	1	2	3	5	6	7	8	10	11
Лекції (теми, бали)	Біполярність світу у другій половині XX ст.	Міжнародні відносини у другій половині XX ст.	Суспільно-політичні рухи у другій половині XX ст.	Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції	Країни Європи і Америки в умовах «держави добробуту»	Країни реального соціалізму в умовах боротьби двох систем	Сучасний етап європейської інтеграції	Проблеми постсоціалістичного розвитку країн на межі тисячоліть	Система міжнародних відносин в умовах формування багатополосності світу
Семінарські заняття (теми, бали)	Біполярність світу у другій половині XX ст. (10)	Міжнародні відносини у другій половині XX ст. (20)	Суспільно-політичні рухи у другій половині XX ст. (10)	Країни Європи і Америки в період повоєнної реконструкції (10)	Країни Європи і Америки в умовах «держави добробуту» (20)	Країни реального соціалізму в умовах боротьби двох систем (10)	Сучасний етап європейської інтеграції (10)	Проблеми постсоціалістичного розвитку країн на межі тисячоліть (10)	Система міжнародних відносин в умовах формування багатополосності світу (10)
Самостійна робота(бали)	25			15			15		
ІНДЗ (бали)	30								
Види поточного контролю	контр. робота 25			контр. робота 25					
Підсумковий контроль (вид, бали)	Іспит 40								

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945 – 2002 роки): Навч. посібник. – К., 2004
2. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 р. до наших днів. – К., 1995
3. Заболотный В.М. Новейшая история стран Европы и Северной Америки: Конец XX – начало XXI века: Учеб. пособие. – М.: АСТ, 2004
4. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002): Навч. посіб. для вищих навчальних закладів. – Вінниця, 2003.
5. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945): Навч. посіб. – К., 2001.
6. Мицик Л. М. Новітня історія зарубіжних країн: Курс лекцій. – Ніжин, 2001.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки): Підручник. – К., 2003.
8. Мицик Л.М., Кузьменко Ю.В. Новітня історія країн Європи і Америки (1918-2007): Навч. посіб.–К., 2008.

Додаткова:

9. Політична історія XX ст.: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. Ф. Салабай, Я. А. Титаренко, Л.О. Панчук та ін. – К., 2002.
10. Пономарёв М. В., Смирнова С. Ю. Новая и новейшая история стран Европы и Америки: Практическое пособие. Учебное пособие для студентов вузов: В 3-х ч. – М., 2000. – Ч. 3.
11. Язьков Е. Ф. История стран Европы и Америки в новейшее время (1918–1945 гг.): Курс лекций. – М., 2001.
12. Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. – К.: Генеза, 1997.
13. Дейвіс Н. Європа. Історія / Пер. з англ. – К., 2000.

Електронні ресурси:

Міжнародні організації:

СОТ –<http://www.wto.org>

Грінпіс –<http://www.greenpeace.org>

ЗЄС –<http://www.wcu.int>

Європейський Союз –<http://europa.eu.int>

МБРР –<http://www.worldbank.org>

МВФ –<http://www.imf.org>

Міжнародна Амністія –<http://www.oneworld.org>

НАТО –<http://www.nato.int>

ООН –<http://www.un.org>

Мережа міжнародних організацій –<http://www.ned.org>